

Herredagsdombog 1615

Nedenstående tekst optræder i Herredagsdombog nr. 24 fra 1615, s. 273r - 292v. Bogen ligger opbevaret på Rigsarkivet i København (Rigsdomstolen 1603 - 1660, Herredagsdombøger nr. 17 - 56) ligesom Herredagsdombøgerne fra 1623 og 1641.

Sagen, der blev ført ved kongens retterting i København, og der blev overværet af kong Christian IV og Rigsrådet, foregik mellem Christoffer Krause til Egholm og Eske Krause til Assendrup på den ene side og Knud Gyldenstiern til Ågård på den anden side, angående en gæld på 2000 daler, som brødrene Krause er skyldige at betale.

Herredagsdombog nr. 24 er et originalt helbind, der er udført i tyndt skind på tyndt træ. Bogen har tilhørt rigens kansler Jacob Ulfeldt, hvilket står skrevet på omslaget. Der er derimod ukendt, hvilken sekretær i Danske Kancelli har indført dommen i protokollen. Dombogen er temmelig velbevaret og papiret i den - som i de øvrige Herredagsdombøger - er øjensynlig af finere kvalitet end det i fx herredstingbøgerne; det er fx tykkere og har vandmærke. På bogens første lægs første unummererede blad fremgår titlen: *herredags domerbog // Anno 1615 // No 24*.¹ De efterfølgende 329 nummererede blade udgør indførsler og et formentlig senere opstillet navnerregister. Bindet måler 21 x 31 cm og er ca. 6 cm tykt; det 'buler' lidt ud på højre side.

Håndskriften i Herredagsdombog 1615 er meget regelmæssig. Der er ganske få overstregninger og rettelser, hvilket tyder på, at bogen blev holdt som kopibog for udgåede domsafsigelser mv. En del temmelig store buer og krøller giver skriften et sirligt præg. Margen er altid på bladets venstre side. De første bogstaver fra hver dom er flot udsmykkede. (Du kunne se en kopi af originalmanuskriptets side 273r på forrige site.)

Teksten

/273r/ [Overskrift:] *Domb emellom Christoffer Krausse thill Egholmb och Eske Krauße till Aßendrup, wore mend och thienere paa dend ene, och Knud Gyldenstiern thill Aagaard paa dend anden siide. Daterit Kiøbenhauffn, dend 30 martij 1615. Offueruerendis Kongen och allt Raaditt.*

Wi, Christiann dend Fierde, gjøre alle witterligt, att for os wor schickett os elschl: Christoffer Krauße till Egholmb och Eske Krauße till Asendrup, wore mend och thienere paa dend ene, /273v/ och haffde, med wor egen steffning, for os wdj rette steffnnid os elsch: Knud Gyldenstiern till Aagaard, wor mand thiener och embidtzmand vdj Westeruigh Closter paa dend anden side. Och hannom tilltallid for, hand dennom herudj wor kiøbsted Kiøbenhauffn skall hafue laditt indmane epter en fuldmacht, os elschl: frue Margrette Rosenkrantz till Hundslund, affgangne Hans Johanneßøns epterleffuersche, hannom giffuett haffde ahnlang-

¹ Et *Høyeste Rettes* er overstreget.

ende ett løffte, affgangne Johan Rud for:ne affgangne Hanß Johanßøn med fleere goede mend schall haffue vdj veritt till en goed mand vdj Lantteholsten for tou thusinde rigsdaller* hoffuidstoell, huilckett for:ne hoffuidbreff for:ne Hans Johanßøn for langsommeligh tid skulle hafue jndløst, och schall werre *daterit* aar 1594. Och will nu med samme manningh afftrengne dennom dend gandske *summa*, frue Dorette Rudtz arffuinger vdj same løffte epter for:ne Johan Rud schulle thillkomme*. Aligeuell de icke aldenne er for:ne frue Dorrette Rudtz arffuinger, och icke heller, som de formeente, for:ne giæld offuer schiffte eptther for:ne affgangne Johan Rud saa louglic att werre eskett och kraffuitt, som dett sigh burde. Mens samme breff off:r 20 aar siden schall werre vdgiffuett, oc dennom nu /274r/ først med slig en stoer *summa* penge hoffuistoell, rentte paa rentte ahnmoder och beßuerger.

Sammeledis tilltallitt hannom, for hand i lige maade haffde dennom med for:ne manelße ett thußind daller hoffuidstoell med sin epterstaaendis rentte wille afftrengne ahnlangende ett hoffuidtbreff, hand fra omslagh schall haffue jndløst, som schall haffue werritt affgangen Johan Rudtz giæld, till huilcken giæld de formeente dennom aldelis intted med rette burde att suare till, men schulle findis att werre oß elsch: Otte Banner, wor mand och thiener, hans giæld, som hannom paa laad epter for:ne affgangen Johan Rud ehr tilschiff, och findis med hans egen haand vnderschreffuid. Huoremod de schall haff:e tagidt och becommidt deris fulde laad att betalle, saa de formeente, dennom med same jndmaningh vrett och forkortt att werre schied, och att de burde for slig hans ahnmodingh quitt att werre, och hannom igien forplicht werre deris erlidne skade igien att erstadige, som de vdj samme manning lid och fangitt haffuer.

Hafde oc for os jndstefnning for:ne Mergrette Roßenkrantz till Hundtzlund med hinds lauguerge med huis breffue och beuiiß, hun vdj dend sagh kunde haffue att lide och vndgielde, huis derom /274v/ loug och rett wor.

Vdj lige maade hafde med en anden vor steffning for oß vdj rette steffnid os elschl: Otte Banner for attschillige forpligter och schadeßløßbreffue, som hand till for:ne Knud Gyldenstiern schall haffue vdgiffuen. Nogen giæld ahnlangende, som hannom epter affgangen Johan Rud paa laad schall werre tilfalden att betalle, och epter same hans forplichter och skadeßløßbreffue schulle werre jndmanett, for de icke schulle werre holdne och epterkommid af huis aarsag, de formeente, dennom her udj wor kiøbsted Kiøbenhaufn for en partt aff same hans tilfaldne giæld att schulle werre manede. Och dervdoffuer* lid stoer skade och forsømmelße, och berette for:ne de Krauffßer, att for:ne Knud Gyldenstiern nogen forlheden thid siden hafde ladett dennom indmane her vdj wor kiøbsted Kiøbenhaufn eptther ett pergamentz giældbreff, de for oß wdj rette lagde, som affgangen Hans Speigell som en hoffuidmand, disligeste Hans Johannesøn, Johan Rud, Offue Bilde och Henningh Valckendorff, som borger och throeforloff:r*, vdgiffuett haffde, liudendis paa thouthußinde* rigsdaller* hoffuidstoell och otte rigsdaller* aarlig rente, /275r/ som for:ne Hans Speigell till Diderich Høcken haffuer vdgif-

ffuett. *Daterit Trium Regum anno 1594*. Som saemme breff vdj sig sielff widere jndhold [etc.].

Dernest vdj rette lagde deris schrifftligh beretningh, liudendis: Først ere wi manitt epter for:ne hoffuidtbreff, vahnßeitt icke er beuist, att Hans Johanßøn, hans hustru eller arffuinger, Johan Rudtz anpartt aff same hoffuidstoell forrenttid, entten for Johan Rudtz dødelig affgangh eller siden, anderledis end med frue Margrettis fuldmagt, hun Knud Gyldenstiern giff:tt haffuer, som formelder, att hand schulle fordre wederlaug aff Johan Rudtz arffuinger for hoffuidstoell rentte, *interesse* och omkostningh, huis de icke kand affbeuiße Johan Rudtz anpartt att werre affbetald. Huormed thet siuniß, att hun sielff fører i tuiffuell, om same hans anpartt schall werre betald eller icke. Och epter hun sielff, epter hindis fuldmachts lydelse, schall haffue same hoffuidtbreff jndløst, er dett hinde sielff best bewiist, naar hun same breff jndløst haff:r. Formeener, fordj Knud Gyldenstiern pligtich paa hindis wegne, att beuiße, naar same hoffuidtbreff er jndløst, oc huor mange aars epterstaaendis rente hun da haffuer vdgi-ffuett, oc om hindis hosbond eller /275v/ hans arffuinger hafuer werritt manidt for for:ne hoffuidstoell, eller lid nogen skade derfor i nogen maade.

Dernest formeener wi, att Hans Speigell haffuer leffuid nogen aar, epter hand samme hoffuidtbreff hafuer vdgi-ffuett, er fordj well throeligt, att hand midlertid* sielff skall haffue forrenttid* same hoffuidstoell. Och epterdj Johan Rud haffuer leffuid lang tid epter Hans Speigels dødelig affgangh, formeener wj, Knud Gyldenstiern er pligtich att beuiße, att Johan Rud haffuer werritt kreffuid hans anpartt aff hoffuidstoell och rentte dend tid Offue Bilde, som en medforloffuer*, sin anpartt med hoffuidstoell och rentte vdlagde. Och der att haffue begierritt hans anpartt att motte bliffue hannom bedagitt, och huis schrifftlig forhandling den- nom derom* emellom gangen er, maa frembleggis, att deraff* kand erfaris, huad oß kunde tilkomme deraff att betalle.

For dett thridie, epterdj* Knud Gyldenstiern er en medarffuingh* med os epter Johan Rud, och wor sielff med oß offuerschiffte* epter hannom anno 1610 dend 27 *aprilis*. Oc da haffde same magtsbreff, och icke fremblagde den paa schiffte. Och da krauffde same giæld, som loughen vdj /276r/ første bogs 23 *cap.* formelder, saa same giæld med huis anden giæld, da paa schiffte bleff krauffd, kunde bleffuid ahntegnitt epter dend registers liudelse, da paa giæl- den bleff opschreffuen, som hand med egen haand hafuer vnderschreffuid och arffuingerne emellom schiffte, kunde oc bleffuitt alle arffuingerne emellom deeltt. Epter ald witterlig giæld bør epter *Recessen* att betallis aff fellidtzboe. Da formener wi, att for:ne Knud Gyldenstiern icke saa loughlig att hafue kreffuid same giæld, som dett sig burde.

For dett fierde formeener wi oß wrett att were scheid, jthet wi aldenne ere manede for frue Dorette Rudtz anpartt aff same hoffuidstoell oc rentte, wahnseitt att woris hustruere icke ere ene hindis arffuinger, men ocsaa woris hustris broder oc suoger, som dend tid wor nochsomb formuendis deris anpartt att betalle, om Knud Gyldenstiern dend tid hafde fordrift om same giæld. Weed icke huorfore wi schulle werre forpligtich meere end woris egen anpartt

att betalle, med mindre wi for deris anpartt haffde loffuidt eller hegtid. Men dersom Knud Gyldenstiern wille beraabe sig paa en *contract*, som emellom woris hustris och hans foreldre gangen er, begierer /276v/ wi, att hand dett will fremblegge. Saa schall deraff* nochsomb forfaris, att dend forplicher os icke widere att betalle, end woris egen anpartt. Wi haffuer och werritt offuerbødig for:ne hoffuidstoell och rentte att erlegge paa en rett, jntill sagen bleff indsteffnid for eders Kong: Mtt: och eders Mtt: høiguiße Raad. Och bleff paakientt, saa well som och haff:r werritt offuerbødig, woris anpartt deraff att vdlegge. Och dend laditt hannom wed thou dannemennd tilbiude, dogh dett icke motte os tilladis.

For dett fembte formener wi os med vbillig rentte att were beßuergitt emod Kong: Mttz: forordningh, jdett att hoffuiddbreffuidd schall werre jndløst och fordj her i rigett schall forrenttis. Oc dog motte her giffue otte daller aff huer hundritt, med rentte paa rentte.

Da epter slig leiglighed, och epterdj for:ne Knud Gyldenstiern icke haffuer beuiist, att Hans Johanneßøn eller hans arffuinger haffuer weritt manidt for for:ne hoffuidtstoell eller rentte, eller lid der nogen skade for, oc derfor werritt foraarsagitt same gielddreff att indløße oc gielden forrentte, jcke heller saa louglig kraffuid /277r/ same gield, entten vdj Hans Speigels, eller Johann Rudtz leffuendis liff, eller paa schiffte epter Johan Rudtz dødelig affgangh, som lougen formelder, och wi dog med saadan manelße er tiltrengt att vdlegge icke aldenniste woris egen anpartt, men ocsaa woris hustris broders och suogers anpartt, fra dett første hoffuiddbreffuidd er vdgiffuett oc till denne dagh, endogh wi icke hafuer loffuid for woris hustris broder eller suaager eller oc deris anpartt tillforpligted att betalle, disligiste wahnßeitt att Knud Gyldenstiern icke med quidtantzer haffuer beuiist, att Hans Johanßøn nogen rentte i Hans Speigels leffuende liff haffuer betallitt, men siuniß, som Hans Speigell sielff, same rentte schulle haffue betald paa for:ne gield, och wi dog igien haffuer samme rentte maatte erlegge, med slig vbillig rentte paa rentte emod *Recessen* och eders Kong: Mttz. forordning, siden hoffuettbreffuid er jndløst, och gielden her vdj rigett schulle forrenttis, erre beßuergede, da setter wi vnderdannigste vdj rette, om oß, med slig vlouglig manelße, icke er sched vrett, och om Knud Gyldenstiern icke er pligtich att igien giffue os woris vdlagde pendinge. /277v/ Och stande oß thill rette, for huiß skade, kost och thæring, wi derpaa lid och anwend haf:r.

Dernest vdj rette lagde en forteignelße, som Knud Gyldenstiern med egen haand haffde vnderschreffuen, lydendis:

Gield som ieg haffuer hoes mine medarffuinger* att fordre paa s: Johan Rudtz wegne epter min moder frue Margrette Roßenkrantzis fuldemacht oc opladelße, som ieg er begierendis mig nu her maatte bliffue betald. *anno* 1594.

Thill omslag er s: Johan Rud sielff fierde kommen vdj løffte for Hans Speigell for 2000 daller hoffuidstoell med deris aarlige rentte pendinge, 8 *procento* epter hoffuiddbreffuens liudelße, huoraff* Johan Rud tilkommer dend fierde partt, som er 500 rigsdaller* med deris aarlige rentte pendinge. Och formelder samme forteignelße ydermere, att samme Johan Rudz

ahnpartt 500 rigsdaller* schulle beløbe sig med same hoffuidstoell och rentten deraff, aar fra aar fra *anno* 95 och till *anno* 1615 2503 daller 30,5 β. Och beslutter samme forteignelße saaledis forbe:te 2503 rigsdaller* 30,5 β delis emellom s: Johan Rudtz arffuinger. Først fratagis* frue Kiersten Rudtz ahnpartt; dend /278r/ elluffte partt er 227,5 dlr. 3 β. Bliffuer jgienn 2275,5 daller 24 β. Delis vdj thuende partter, huoraff tilkommer frue Mette Rudtz arffuinger 1137,5 daller 1 mk. rigs 12 β 3 p, och frue Dorrette Rudz arffuinger 1137,5 daller 1 mk. rigs 12 β 3 p., mens dersom* kand befindis, med nøigachtig quitantz och beuißninge, nogett aff for:ne hoffuidstoell eller rentte pendinge att werre betallitt, da schall dett tilbørligen bliffue quiterit, som saeme schiffregister widre i sig selff jndeholder.

Och der hoes berette, att for:ne Hans Speigell hafde forrenttid for:ne 2000 daller jndtill *anno* 1601, som schulle were sex aar. Och icke kunde beuißes, att affgangen Hans Johanneßøn eller frue Mergrette Roßenkrantz paa Hans Speils wegne nogen penge forrenttid haffde, huilckett for:ne dj Krauffßer med en *reuersall* vdaff Diderich Høckens omslagsregister*, som Moridtz Høcken och Wolff Høcken vnderschreffuid haffde, nu for os beuiiste. Meentte sig fordj med wrett saadan *jnteresse*, som for:ne Knud Gyldenstiern hafde ladett dennom mane, for att were paaførtt. Dertill* med haffuer alle affgangne Johan Rudtz arffuinger schiff /278v/ dennom emellom hans epterladne* goedtzs och gield, saa huer sin anpartt aff for:ne gield er tillagt hoes sine wiße *creditorer* att betalle. Och da er for:ne 1000 daller tillfalden deris hustru broder Otte Banner att schulle betalle, och icke thennom.

Och vdj rette lagde ett schiffregister* och forteignelße paa huiß witterlig gield, affgangen Johan Rud wor bortt schyldig vdj Danmarck och Lantteholsten, huilcken gield Knud Gyldenstiern, Otte Banner, Christoffer och Eske Krauße, saauell som och epter Niels Kaas oc Jørgen Kaaßis fuldmacht, epter arffuingernis egen beuillingh wor schiff oc deeltt emellom. *Daterit* Kiøbenhaufn, dend 27 *aprilis* 1610, som de med egen hender haffde vnderschreffuitt. Der udj ebland anditt fanttis indförtt: Otte Banner tilkommer att betalle vdj en *summa* 4,5 M 2,5 C 13,5 dlr. 12 β att betalle thill diße epterschrefne Hendrich von der Wisch 3 M 3 C dlr., frue Anne Seested 1 M 4,5 C 13,5 dlr. 12 β, Niels Kaas tilkommer att betalle vdj en *summa* 2 M 3,5 C 31,5 dlr. 1 ort 6 β, som hand till Kong: Mattz: schall betalle, som samme schiffregister widere i sig sielff jndholder. Meentte derfor* thennom icke plicgtich same hans tilfaldne gield att /279r/ betalle, epterdj de haffde betald *creditorerne*, som thennom tilfaltt, saa ingen aff samme *creditorer* schulle mane entten Knud Gyldenstiern, eller andre Johan Rudtzs arffuinge. Formeentte dennom oc icke plicgtich werre Otte Banners thilschiffte gield att betalle, vden dett kunde beuißes dennom derfor att haffue loffuid eller till for:ne Knud Gyldenstiern derfor hegtid. Hand haffde sielff medueritt* oc tillschiff Otte Banner same gield, som, med hans egen haand vnderschreffuett, kunde giøris beuiisligt, och nu, paa fembte aar siden gielden wor bleffuen hannom thilschiff, formeentte och att wille beuiße, att for:ne Knud Gyldenstiern forgangen aar dend 30 *maij* haffde ladett Otte Banner sielff jndmane vdj Faaborg for same 1000 dlr. Dog siden *jnsumio* dernest epter kreffuid samme gield aff dennom,

och derforre den 1 *nouembris* laditt indmane, saa dett siuniß, ligeßom* hand wille fordritt samme pendinge baade aff for:ne Otte Banner, och aff thennom. Sette derforre vnderdannigst wdj rette, om de wore forpligtich for:ne Otte Banners tillschifftegieldd att betalle, medmindre* dett /279v/ kunde beuiißeß, att de derfor loffuitt eller hegtid haffde. Men dersom for:ne Knud Gyldenstiern wille beraabe sig paa en *contract*, som emellom deris hustrors oc hans affgangne forældre gangen er, huorledis arff epter deris dødelig affgang emellom deris børn schiffte+schulle, saa formelder thend aldenniste, att huis arff, som kunde falde epter deris brødre, søstre eller andre, om nogen aff dennom wed døden wor affgangen och loed børn epter sigh, da schulle dend dødis børn stande vdj dend sted oc arffue, ligesom* dend wor leffuendes. Oc icke i nogen maade forpligter dend enne att betalle dend andens gieldd, som hannom paa lod kunde tilfalde. Och om de epter slig forberørte leilighed icke burde for dend for:ne Knud Gyldenstierns tiltalle quitt att werre.

Och wdj rette laugde en *missiue*, som for:ne Knud Gyldenstiern haffde Otte Banner thillschreffuett, *daterit* Westeruig, dend 7 *maij* 1614. Lydendis vdj sin meeningh, att hand paa for:ne Otte Banners wegne wor kommen vdj adschilligh løffter och vdlegh, saa hand till dend nest forgangen omslagh paa hans wegne icke aldene motte erlegge en stoer *summa* pendingh for huis løffter, hand for hannom wdj wor, /280r/ men ocsaa for dend gieldd, som for:ne Otte Banner epter Johan Rud paa lod wor tillschiffte att schulle betalle sammesteds, wahnseitt Otte deremod* haffde annammid goed schiell oc fylleste hans fulde arffuelod vdj Johan Rudtz epterladne jordegoedtzs. Oc sig deremod forpligtich att holde dett Knud skadesløs, saawell* som oc motte erlegge hans ahnparrt aff Ottes ahndeell, for huis løffter Knud med Otte i wor paa Niels Kaaßis wegne. Och endda ydermere vor befrøchtendis større vdlegh, huorfore hand hannom wenligen haffuer paamind, att hand, som en erlig adels person, wille rette sin leilighed epter med dett allerførste att jndstille sig vdj ett erligtt herberge i Fyen, huor dett hannom aff hans søster Pernille wor der forlagtt. Och der holde ett erligt adeligt jndleiger, jndtill hand fuldkommeligen bleff affbetald, thj hand haffde giffuett hans søster fuldmacht med manninghen sig att forholde, ligesom* hand sielff tilstede wor.

Dernest vdj rette lagde hans søsters, frue Pernillis, *missiue*, Otte Banner thillschreffuett, *daterit* Kierstrup, dend 30 *maij* 1614. Huorudj hun paaminder* hannom, vden ald vndschyldingh att schulle rette sig epter /280v/ for:ne hindis broders breff och jnddrage vdj Oluff Lauridzøns huß i Faaborgh thridie pindtzsdagh dernestepter. Och icke derud* igien att drage, förind hand fick stillet for:ne hindis broder tillfridtz epter hans vdgifne shadesløsbreffs jndhold, som same thuende *missiuer* i sig sielff videre jndholder.

Disligiste vdj rette laugde en manelbezedell*, som for:ne Knud Gyldenstiern dennom haffde thillschickett, *daterit* Kiøbenhauffn, dend 31 *octob:* 1614. Lydendis: eptersom* erlige och welbiurdige mend Christoffer Krauße och Eske Krauße aff mig er begierendis att wille wide, huorwiitt* dennom paa rentteriet* thill Kong: Mttz: domb, saawell* som och *contracten* tilholder oß att schiffte oc deele, ligesom* woris foreldre vdj liffue wor, vdj huis arff falde

kand, haf:r ieg vnderdannigst rettid mig derhen Kong: Mttz: att tilfridtzstille* paa min suoger, Jacob Roßenkrantzis, Christoffer van der Grøbens och min eigne wegne, saa uiitt oß paa woris s: moder frue Mette Rudtz wegne kunde tillkomme, saawell* som+ frue Kiersten Rudtz ahnpartt, saa ingen aff frue Dorrette Rudtz arffuinger deraff schall ahnmoder nogen betalling eller vdlegh i nogen maade. Och naar frue Dorrette Rudtz arff:r lader fordre aff rentteriet, huor- /281r/ wiitt* de kunde schyldige bliffue, tuiffler ieg icke paa, atted io nochsomb bliffuer dennom tillkiende giff:tt, mens ieg for min perßon kiendis mig adelis jntted pligtich werre att suare till same giæld, enttenn paa frue Dorrette Rud eller hindis arff:rs vegne emod woris s: foreldris vdgifne *contract* eller Kong: Mttz: domb, som offuer same *contract* vdgangen er i nogen maade.

Belangendis att Christoffer Krauße, saawell* som Eske Krauße erklerer dennom, att de intted will betalle huis pendingh deris suoger, Otte Banner, epter s: Johan Rud till Kiill thill omslaug tillfalder att betalle. Da epterdj jeg oc mine sødschinde baade haffuer holdett och will holde, paa woris moder frue Mette Rudtz wegne, frue Dorrette Rudtz arffuinger adelis schadeløs for huis giæld, os epter s: Johan Rud er tilfalden att betalle, formoder wi oß i lige maade epter ald billige rett, att frue Dorrette Rudtz arffuinger os dett same igien pligtich er. Mens epterdj Otte Banner (dißuer) bleff forsømeligh och icke haffuer jndfried Johan Rudtz haand och seigell, som hannom till Kiil wor tilschiff att betalle och indløße. Mens min fuldmegtige derom er bleffuen /281v/ anmodett och haffuer vdlagd boede hoffuidtstoellen och rentten, och dermed jndfried Johan Rudtz haand och seigell, som dogh frue Dorrette Rudtz arffuinger wor thilfalden och thilschiff epter Kong: Mttz: dombs jndhold, och haffde well formodett mig anden tack for min vdlagde pendinge, endnu ahnmodis. Tha epterdj dend s: mandtz hoffuidbreffue er her nu vdy byen tilstede, och ingen betallingh epter wenlig ahnfördring derpaa følger kand, will ieg eder sambtligen, Christoff:r Krauße saawell* som Eske Krauße, hermed* wenligen hafue erindrett och paamindt, att dersom I icke inden i morgen thj slett nøigachtigen afflegger och betaller mig huis pendingh, som iegh paa frue Dorrette Rudtz arff:rs wegne, eptersom* forberörd er, haffuer vdlagd, saawellsom* och huis pendingh, iegh epter min hustroes moder, frue Mergrette Roßenkrantzis fuldmacht hoes eder haffuer att fordre epter omslags rettighed, att j da wille werre fortentt att holde ett adeligt jndlager vdy Mortten Weßlings huß her samestedz inden i morgen klokken er ett. Och icke dervd* igien att komme, förind mig i alle maade worder fuldgiortt, som dett sig bør. Thuiffendis ingenlunde*, /282r/ att I eller jo tilbørligen herepter* wider att forholde.

Sammeledis vdy rette laugde Knud Gyldenstierns beschickelßezedell*, *daterit* Kiøbenhavn, dend 1 *nouembris* 1614. Jndholdendis, epter som s: affgangen Johan Rud for nogen forleden thid siden er kommen vdy ett forløffte till omslaug for affgangne Hanns Speigell for en *summa* pendinge epter hoffuidbreffuens vdiiß, och ieg nu her vdy byen epter dend fuldmacht och opladelße, min hustroe moder frue Margrette Roßenkrantz mig giffuett haffuer, hafuer vdy wenlighed ladett fordre hoes e: och w: mand Eske Krauße och Christoffer Krauße

dend ahnpartt, som frue Dorrette Rudz arff:r vdj same hoffuidstoell och epterstaaende rentte, epter dend opteignelßes vduiß, ieg dennom derpaa haffuer ladett offuerleffuere. Och epterdj* ieg same pending icke epter wenlig ahnfordring hafuer kund bekommid, haf:r ieg derudoff:r werritt foraarsagidt dennom nu wed manelße att lade vdfordre, oc er derfor* endnu aff welb: goede mend begierendis, att mig vnder same manelße for:ne pendinge maa bliff:e erlagt. Epter dend forteignelßes vduiß dennom derom tillforne er bleffuen offuerleffueritt, dog /282v/ derudj att affkortte huiß rette, som med rette kand werre att beregne fra denne dagh och jndtill omslagh førstkommendes, om pengen mig nu ellers maa bliffue leffueritt. Men dersom* oc kand befindis och med nøigachtig quitandtz beuiißes, att nogett aff for:ne hoffuidstoell eller rentte tillforne er affbetald, da schall dett giernne hervdj* bliffue quitteritt ahnlangendis dend *summa* penge, som Otte Banner, som frue Dorrette Rudtz arffuingh er tilschiff att betalle till omslagh, och s: Johan Rudtz haand oc seigell vdstoed fore, och min thienner till omslaug jndfriede, som er hoffuidstoell 1000 rdlr och 70 rigsdaller* vdlagde rentte, sambt oc dend rentte deraff till omslagh først kommer, er ieg vnder jndmanelße begierende mig att motte her erleggis, epterdj jeg intted vdj wenlighed med ahnfordringh derudj kand vdrette. Thj jeg formeener, att huor dend s: mandtz haand oc seigell findis, bør dj paa s: frue Dorrette Rudtz wegne, som hans och hindis arff:r dertill* att suare, eptersom* dett oc stedtze hidindtill* her vdj rigett brugeligt werrett haffuer, dogh epter Kong: Mttz: domb och *contractens* vduiß, belangende dend /283r/ rentte aff dett 2000 dallers hoffuidbreff, som s: Johan Rud er Hendrich van der Wisk pligtich, och hans haand staar vde for, och Otte Banner epter Kong: Mttz: domb, som frue Dorrette Rudtz arffuinger bleff tillschiff att betalle. Deraff er jeg giernne begierendis aff frue Dorritte Rudtz arffuinge, ieg mine vdlagde renttepenge* och deß *jnteresse* motte igien bekomme ahnlangendis de 4000 dallers, Otte Banner er frue Ølegaard van Qualen pligtich, oc Johan Rud till hinde haffuer loffuid oc goedsagt* fore med andre gode mend, och min thienner haff:r betald rentten paa Johan Rudtz oc Christen Krabbis vegne, som oc er medforloffuere*. Epterdj hand icke kand betalle, er ieg giernne begierende, att mig motte igien leffueris aff bemelte goede mend min vdlagde renttepenge*, saa wiitt rett er. Oc att mig tilbørligen motte forsekris for frue Dorrette Rudtz arffuing[:]'s anpartt, aff huis rentte och hoffuidstoell nu till omslag betallis skall till frue Ødegaard van Quallen, epterdj ieg icke veed om pengene bliffuer bestaa[e]ndis eller icke, mens dersom dj goede arff:r kand wed Kong: Mttz: domb befrie dennom och mig, att wi intted schall suare till s: Johann Rudtz giold, huor hans hoffuidbreffue* oc hans forschriffuingh /283v/ icke tilbørligen epterkommis*, seer ieg dett giernne. Begier ieg ocsaa gierne, att dersom* dj goede mend icke will rette dennom epter manelßen for dj første thuende *summa*, eller oc dennom icke goeduilligen wille rette och clargiøre* for huiß pendinge, widere er erlagt eller erleggis kunde, begier ieg giernne, att de mig sligt wille giffue beschreffuen, att jeg mig derepter* kunde wide att rette, som saeme hans beskikkelßezeddell* vdj sig sielff formelder.

Och derhoes* berette for:ne de Krauffßer, att de effter for:ne Knud Gyldenstierns anmodning wor jnddragen vdj mannelßen, oc motte jndeholde jndthill saalenge*, de erlagde huiß, hand aff de:m wdfordritt. Meentte sig dermed wrett att were skeett, atte schulle anmodes, beßuerges oc mannes for dend giæld, dennom icke wedkomb att bethalle.

Deremod att suare er vdj rette møtt os elschl: Knud Gyldenstiern till Aagaard, wor mand, thiener och embidtzmand wdj Westeruigh Closter, och berette, att hans hustroe moder, frue Mergrette Roßenkrandtz, kaartt thid epter Johan Rud wid døden wor affgangen, loed hannom wide, att hun epter Hans Johanßens død haffde jndfried hoffuidbreffuid, och derudj* vdlagt Johann Rudtzs saawell* som hindis hosbondtz ahnpantt, om hand ocsaa hoes de andre for:ne Johan Rudtz arff:r /284r/ samme giældtz betallingh vdj wenligh:z wille omfordre, huilckett hand och strax gjorde. Icke aldenne der schiffed stoed, mens baade før och epter, saa hand meentte breff:t vdj ingen maade fortaugd att werre. Och endogh hand nochsomb romb tid tilforn epter hindis fuldmacht dennom samme penge att affbeuiße eller betalle kunde, haffue afftuungen, saa er dett dogh till dend thid en partt epterlatt aff dend aarsage schyld, om der vdj affgangne Johan Rudtz werge kunde opsøgis nogen beuißningh, huormed hans arffuinger dennom samme giæld att betalle kunde befrie. Thilmed ocsaa att de vdj wenlighed som suagre och blodtzforwantte* thennom derom kunde hafue forennett, naar de derom saawell* som om huis andre jrringer, thennum endnu vforklaritt jmellom er, kunde hafue kommid till ende. Men epterdj hans hostroe moder, Margrette Roßenkrandtz, hannom same breff och forskriffningh hafde offuergiff:tt, som vdj alle maade fanttis *wcasserit*, och med hindis fuldmacht hafde møndig giortt epter same hoffuidstoellrente*, schade, omkostningh oc *jnteresse*, saa wiitt icke kunde affbeuißes betald att werre, oc de Kraußer dogh deremod ingen louglig beuiß haffuer paaschutt* eller frembbaaritt, huoraff erfaris kunde, same giæld tillfornne att werre betald. Formeentte sigh, fordj ingen wrett att hafue /284v/ giortt, att hand epter for:ne fuldmacht och affgangne Johan Rudtz forskriffuings jndhold, dennom same pendinge med jndmaning hafde afftuungen, att saadanne pengis kraff wor scheid epter breff oc seigels vduiß och epter omslags rettighed, alle for en och en for alle, som de *creditoren* saawell* som hoffuidmanden tilschreff:tt hafuer for dennom och deris arffuinger vrøggeligen att *prestere*, holde och epterkomme. Och er ingen nye brug, mens off:r altt rigett seduaanligt. Meentte derfor icke mindre dertill*, end andre att werre berettiget. Och epterdj affgangen Johan Rud i same hoffuidbreff haffde tilbunden sig och sine arff:r paa ære och relighed vden ald behielpningh eller nogen rettis benaading till saa høigh rentte att vdgiffue, formeentte hand, att hans arffuinger icke kunde thale eller *protestere* emod hans haand och seigell, mens meere burde att forsuare, holde och epterkomme, epterdj de engang tillforn off:r hans graff haffde wedgangett dend att edle och fuldgjørre, som dett sig burde. Formeentte ocsaa slig forskriffuingh, paa saadanne høigh rentte att annamme, icke billigen kunde henthedes* wor naadigste *edict* eller *recessen* thill nogenn *præiudicio*, epterdj slig giæld vdj wortt førstendomb /285r/ och icke her vdj rigett er giortt och bekrefftid worden. Forsaae sig vnderdannigt till, att

hand motte niude dend same rett, hiidindtill* her vdj rigett i slig tillfald seduaanlig haffde werritt, oc hand endnu, saauell* som thilforne, wor offuerbødig, dersom* dj Krauffßer lougligen kunde affbeuiße nogett paa samme breff att werre betald, eller oc dersom dett kunde kiendis, att hand emod omslags rettighed epther breff och seigell hafde oppeboritt och annamitt wiidere rentte och schadepenge* end hans fuldmacht vduiße. Och dett sig epter omslags rettighed hafde burd, epterdj ingen beuiß frembkomb, huormed beuiistes lidett eller møgett aff gielden thilforn affbetald att werre. Da dennom dett vdj alle maade, vden ald wittløffthged eller nogen forhalling *incontinenti* saa uiitt billigt er att igien giffue och erstatte, saa de eller ingen hannom billigen derudj schulle haffue att beschylde.

Och epter forberørtt leiglighed saatte hand vnderdannigst wdj rette, om hand icke for slig deris beschyldinger burde quitt att werre. Derhøes berette, att epterdj hand først wed sitt breff och seigell, dernest med rede penge wor foraarsagitt att jndfrie affgangne Johan Rudtz gieltz forschriffuingh haand och seigell, som frue Dorritte Rudtzs arffuinger derepter* paa deris s: moders wegne er tillfalden /285v/ att betalle, formeentte hand, ingen vrett att hafue giortt, att hand slig hans skadis opreigseningh* och betallingh hoes hindis arffuinger epter omslags rettighed vdj jndmaningh søgt haffde, epterdj de goeduilligen hannom icke wille erstatte hans vdlagde pendinge, och holde skadisløs for huis gield, dennom paa deris s: moders wegne, *in concreto* som hindis egen gield, och som hun sielff i liffue hafde werritt epter affgangen Johan Rud, wor tillfalden att betalle. Thj hans arffue icke wor schifft och dieltt emellom arffuingerne epter lougen, mens vdj thuende lige søsterlaader*, som deris forældre sielff vdj liffue werritt hafde, epter wor och wor elschl: Danmarckis Riges Raadz domb. Och dend *contract* jndhold, deris forældre for thennom och deris arffuinge giortt och indgangitt hafde, att deris børn schulle stande vdj foreldernis sted, ligesom* forelderne sielff i liffue wore, och anname ald huis arff der falde kunde, som dj sielff leffuede. Och epterdj frue Dorrette Rudtz arffuinger, epter for:ne wor domb och deris forældris vdgiffue *contract*, sambtligen hafde jndtraad vdj affgangen Johan Rudtz arff, och udj alle maade arffuid, ligesom* deris affgangne moder frue Dorrette Rud sielff i liffue werritt haffde, och siden same hindis arff och gield /286r/ med ald sin fuldkommenhed emellom dennom sielff: schifft och dieltt, vden ald frue Mette Rudtz eller hindis arffuingers fordeell vdj alle maade, da formeentte hand dennom och saa pligtich att werre, som hindis arff:r, tilbørligen epter breff och seigell att buare till huis arffue eller gield, som dennom i saa maade paa be:te deris moders wegne epter affgangne Johan Rud *in concreto* att betalle, kunde tillkomme, vden ald frue Mette Rudtzs eller hindis arffuingers tab eller skade, vdj nogen maade emeden same wor domb, deris affgangne foreldris vdgiffue *contract*, gieltzforchriffuinger* och deris schifftelaader*, stander med deris fulde macht.

Derhøes formeentte, att frue Mette Rudtz arffuinger icke burde att suare till dend arff eller gield, som frue Dorritte Rudtz arffuinger epter affgangen Johan Rud tilkommer att betalle, epterdj dett er thuende adschillige arffue, och dj udj ingen maade er eller kiendis den-

nom frue Dorrette Rudtz arffuinger att werre, icke heller dj hindis arffuelaad vdj nogen maade nød eller vndgieltt haffde. Meentte derfor* dennom icke pligtich werre att suare eller vndgielde dend arff eller gield, som de icke befindis arffuigh till eller nogen siden haffde vedkientt /286v/ att wille betalle. Men formeentte, att frue Dorritte Rudtz arffuingerne, eptherdj de epter affgangen Johan Rud arffue och gield haffde wedkientt, och vdj hans arff: hafde jndtraad och arffuid ligesom* be:te deris affgangne moder sielff vdj liffue haffde werrett, och same arff och gield emellom dennom sielff haffde schifft och deeltt, saa dett icke schulle befindis att werre dend gield, frue Mette Rudz arff:r i nogen maade tillkommer att betalle, atte derfore och pligtich wor dertill* att suare som hindis arffuinger, effter breff och seigels vduiselße. Och io saauell* pligtich med en samblett haand frue Mette Rudtz arffuinger shadesløs att holde for ald huis gield, dennom vdj saa maade paa deris s: moders frue Dorritte Rudz wegne tilfalden ehr eller kand, som frue Mette Rudtz arffuinger er offuerbødig och forpligt frue Dorritte Rudtz arffuinger shadesløs att holde for ald huis gield, dennom paa be:te deris moders frue Mette Rudtz vegne att betalle, i nogen maade kunde tilkomme. Med miere same hans beretning jndholder.

Disligeste er her vdj rette møtt os elschl: Otte Lindenou till Borrebye, wor mand och thiener, och vdj rette lagde hans moders, frue Margrette Roßenkrantzis, schriftlig beretningh, /287r/ vdj huilcken hun lader ahngiffue sig for nogle aar forleden att haffue jndløst och jndfriett ett gioldbreff paa 2000 daller hoffuidstoell, som hindis affgangne hosbund, Hanß Johansøn, med Johan Rud och flere goede mend haffde weritt forloffuer for Hans Speigell till Diderich Høicken vdj Lantteholsten. Och epterdj for:ne Johan Rudtz haand och seigell endnu fanttis for same breff vdj hindis giemme och foruaaring *vcaseritt* och wed macht holden vdj alle maade, da haffuer hun giff:tt hindis kiere suoger, Knud Gyldenstiern till Aagaard, fuldmacht same Johan Rudtz ahnpartt oc *quotam* aff for:ne hoffuidbreff, som hun aldene hafde jndfried och betald med ald billig rentte och *jnteresse*, hoes Johan Rudtz arffuinger att fordre och jndkreffue, vden huiß med nøigachtige quitandtzer kunde affbeuißes att werre betald.

Och vdj rette lagde for:ne Knud Gyldenstiern samme fuldmacht med for:ne frue Mergrettis egen hand vnderschreffuid. Lydendis fast vdj lige meening, som for:ne hindis beretningh jndholder.

Dernest vdj rette laugdes en quitantze, som for:ne frue Mergrette Rosenkrantz haffuer giffuett Offue Bille thill Lindued *anno* 1602 for saeme /287v/ aars rentte, som hand hafde erlagt vdj dett løffte med hindis s: hoßbund och Johan Rud, disligeste med Henningh Valckendorff till Diderich Høicken for for:ne Hans Speigell, ahnlangendis de 2000 daller hoffuidstoell, hun haffuer hoes sig beholden, jndtill hun bekommer aff di andre medforloffuere* deris anpartt, och siden att forschaffe Offue Bilde hans haand oc seigell igien fra saeme hoffuidbreff.

Och derhøes* berette for:ne Knud Gyldenstiern, att hand haffde weritt fororsagid same gield hoes for:ne de Kraußer, som Johan Rudtz arffuinger, att jndfordre, och hand fordj

hafde dennom tillschreffuen och weritt begierendis, att huis dennom med rette kunde tilkomme vdi same breff att betalle, som hans hustru moder hannom vntt oc giffuett hafde, och hand dennom tillforn derom haffde paamintt att motte bliffue erlagt oc betaltt, huilckett hand oc med en *missiue* schriffuelße, *daterit* dend 9 *junij* 1614, nu for os beuiste.

Disligiste berette, att for:ne di Kraußer haffde hannom tillschreffuett och weritt begierendis, att huiß sig dett breff belangitt, som hans moder hannom giffuett hafde, hand derudaff wille dennom en *copia* meddele vnder hans egen haand, och derhøes formelder thennom, huorledis dett haffuer /288r/ sig med same breff, saa wilde dj giernne rette sig derepter*, om dennom nogett derudj kunde tilkomme att betalle, huilckett hand och med deris egen vnder-schreffne *missiue*, *daterit* dend 29 *julij* 1614, nu for oß beuiiste.

Dernest vdi rette lagde en quita[n]tze, som for:ne hans moder hafde gif:tt os elschl: Henningh Walckendorpff, vdi huilcken hun quiterer hannom for hans anpartt vdi same hoffuidstoell och rentte, som hand till hinde erlagt hafde, *daterit* dend 21 *martij* 1610. Och epterdj hand, som en medforloffuer, haffde for:ne hans moder for hans ahnpartt *contenterit*, och Johan Rud io saauell* vor en forloffuer vdi same breff som Henningh Valckendorff, saatte hand vnderdannigst vdi rette, om for:ne Johan Rudtz arffuinger icke wor pligtich, saawell* som forskreffne Henningh Valckendorff, deris ahnpartt derudj att betalle.

Sammeledis berette for:ne Knud Gyldenstiern, att hand wid sitt egitt vdgiffne breff oc seigell, disligiste med rede peninge, wor bleffuen foraarsagitt* att jndfrie same Johan Rudz gieldzschriffuingh* paa 1000 daller hoffuidstoell med sin rentte, som for:ne Knud Gyldenstiern och nu for os gjorde beuiißligt, huilcken gield for:ne frue Dorritte Rudtz arffuinger derepter* paa deris s: moders wegne wor tilfalden /288v/ att betalle. Formeente, att epterdj hand slig hans oprettingh oc betallingh høes hindis arffuinger epter omslags rettigh: wed jndmaningh søgt haffuer, att hand sig dervdj* icke skulle haffue forgrebitt, epterdj de weluiligen icke wille hannom *contentere* for huiß gield, dennom paa deris s: moders wegne, *inconcreto* som hindis egen gield, och som hun sielff i liffue weritt hafde, epter Johan Rud wor tilfalden att betalle. Thj affgangen Johan Rudtz arff wor arffuingerne emellom schifft vdi thuende lige søsterlaader*, som deris forældre sielff vdi liffue weritt haffde, epter en wor egen och wor elschl: Danmarckis Rigin Raadtz domb och en *contrags* jndhold, deris s: forældre for thennom och deris arffuinger giortt och jndgangitt hafde, att deris børn schulle stande vdi forældernis sted, ligesom* forælderne sielff personligen i liffue waare, och annamme ald huis arff der falde kunde, som de sielff leffuede, huilckett for:ne Knud Gyldenstiern med samme *contract* och woris domb, hand nu for os i rette lagde, gjorde beuiißligt. Meente dennom fordj pligtich werre med en samblitt haand frue Mette Rudtz arff:r skadisløß att holde for ald huis gield, dennom i saa maade paa bemelte deris s: moders frue Dorrette /289r/ Rudtz vegne kand werre tilfalden. Jo saawell* som frue Mette Rudtz arffuinger wor offuerbødig och forpflicht frue Dorrette Rudtz arffuinger skadesløs att holde for ald huis gield, dennom paa be:te deris moders frue Mette Rudtz wegne att betalle i nogen maade kunde tilkomme.

Huad belangendis thend jndmaningh, som for:ne de Kraußer hafde for:ne Otte Banner for jndsteffniddt, saa formeentte hand icke schulle beuiibes, att hand hannom manid hafde, men formeentte hans fuldmectig, saawell* som hand sielff, dertill* billigen hafde burd att werre kalditt med huiß *documenter* till gienßuar, same manelße ahnrørendis fornøden giordis. Thillmed formeentte hand dend *missiue*, hand for:ne Otte Banner tilschreffuid haffde, icke kunde hentyes eller erachtis nogett fuldkommen manelßebreff att were, epterdj derudj huercken er naffngiffuett *summen*, eller och huilckett gieldzbreff*, huorepter* hand schulde jndholde. Icke heller formelder hans breff paa thiden eller steden, huor same manelße holdis schulle. Men aldenne schulle forstaaes att haffue hannom erinndritt om huis skade, hand enpartt haffde lid och befrøchtet sig widere for hannom att kunde vdj geraade. Och formeentte, att hans søster Pernille icke schulle /289v/ hafue manid hannom widere end for huis skade, som hand wor wiße paa, hand da for hannom lid och bekommid hafde. Och icke for nogen vuiß gield eller schadependinge*, hannom icke wor bewust, huor høigt sig kunde forstrecke.

Och vdj rette laugde for:ne Knud Gyldenstiern en *missiue*, hans søster hafde hannom med egen haand thilschreffuid, *daterit* Kierstrup, den 29 9bris 1614. Lydendis vdj sin meeningh, att hun hafde bekommid hans schriffelße, huorvdj* hand begierde att wide, om hun haffde manid Otte Banner paa hans wegne for thet thußinde daller, som Otte paa lod wor tilfalden epter hindis s: morbroder Johan Rud. Saa giffuer hun hannom thill antßuar, att hun aldrig entten hafde giortt dett, eller tengt dett, for dett wor hinde aldrig aff hannom befallit, men hun epter hans schrifftlig fuldmacht och begiering hafde laditt Otte wide att jndholde vdj Faaborgh for huis skade och vdlegh, hand haffde lid for hannom.

Therhøes* fremblagde for:ne Otte Banners vnderschreffne *missiue*, Knud Gyldenstiern tilschreffuett, *daterit* Faaborgh, dend 15 9bris 1614. Jndholdendis vdj sin meeningh: Kiere Knud, ieg kand dig wenligen icke forholde, att ieg haffuer bekommid din schriffuelße ahnlangende /290r/ dett thußinde daller, som mig paa lod epter min s: morbroder er tilfalden. Och er min schrifftlig erkleringh begierendis, om ieg aff digh sielff eller nogen paa dine wegne schrifftlig eller mundtlig ehr manid for same thußind rigsdaller* hoffuidstoell, som min s: morbroder sielff er hoffuidmand vdj, entten for hoffuidstoell eller rentte. Saa maattu wenligen wide, att ieg huercken aff dig eller nogen paa dine wegne er manid for same thußind dlr., som min s: morbroder er formand vdj, mens ieg formeener dig, nogsomb dend leiglihed, din rett hoes forloffuerne att søge. Till Gud, will ieg sielff kunde wed nogen goede middell stille baade dj gott folck saawell* som dig oc andre fleere mine goede wener tillfridtz, som nu i denne thid lider nogen skade och vdlegh for mig. Ditt manelßebreff* formelder om huis schade och vdlegh, som du saa wiittløfftig* haffuer lid for mig sielffuer, som dett nochsomb vduißer, som ieg ocsaa haffuer giffuett nogen *copier* aff, som same *missiue* vdj sig sielff formelder.

Huorepter* for:ne Knud Gyldenstiern formeente, icke schulle kunde erachtis for:ne Otte Banner att were manid for same 1000 dlr., men for anden vdleg och skade, hand for hannom wor /290v/ vdj geraaden.

Och for dett siste vdj rette lagde for:ne Johan Rudtz gieldzforschriffuingh*, vdj huilckett for:ne Johan Rud kiendis for sig oc sine arffuinger rett witterlig gield schyldig att werre: *Bartrum* Paaußh till Skouhorst och hans arffuinger: ett thußind goede rigsdaller* *jnspecie* med siuff daller aff huer hundritt till aarlig rentte, saalenge* samme hoffuidstoell bleff bestaendis. Och haff:r hand derfor stilleth hannom os elschl: Fredrich Quitzou, wor mand och thie-ner thillforloff:r*, som same gieldbreff, *daterit Prium Regum anno* 1608, vdj sig sielff widere jndholder.

Och berette for:ne Knud Gyldenstiern, att hand same hoffuettbreff* till sig hafde jndløst, och saatte fordj vnderdannigst vdj rette, om for:ne frue Dorrette Rudtz arffuinger icke wor pligtich, epterdi* de paa deris affgangne moders wegne vdj Johan Rudtz arff haffde jndtraad, att suare till huis gield, thennom paa beme:te deris s: moders wegne epter affgangen Johan Rud kunde thilkomme epter contractem. Och woris domb och schiff telaader*, som dennom dom emellom giortt oc gangen er, om hand icke burde for for:ne dj Kraußers tiltalle quitt att werre.

Dertill* suaritt for:ne Christoff:r /291r/ och Eske Krauß, att huad same *contract* sig belanger, som for:ne Knud Gyldenstiern sig paaberaabte*, formeente dett icke schulde formelde eller i nogen maade tilholde, dend ene att betalle dend andens gield, som hannom paa laad kunde werre tilfalden. Och epterdj same 1000 dlr. wor deris hustrøe broder Otte Banner tillodnitt att schulle betalle, huoremoed thennom tilfaltt anden gield paa deris laad att schulle betalle, och de icke for for:ne Otte Banner hegtid eller loffuid haffde. Och for:ne Knud Gyldenstiern dog for same Otte Banners tilfaldne gield, saauell* som ocsaa for en *summa* pendinge, frue Dorrette Rudtz arffuinger vdj ett løffte epter Johan Rud schulle tilkomme att betalle, thennom aldene att wille ahnmode, endogh de icke allene ere frue Dorrete Rudtz arffuinger och dennom derfor manid hafde. Och i saa maade paaførtt dennom stoer beßueringh och *jnteresse*. Saatte derfor vnderdannigst vdj rette, om hand icke wor pligtich, derfor thilbørligen att staae dennom till rette.

Med fleere ord thennom derom emellom wor.

/291v/ Tha epter tiltalle, gienßuar oc denne sags leilighed, och effterdj for:ne Knud Gyldenstiern hafuer ladett jndmane for:ne Christoffer och Eske Krauß for for:ne 2000 daller, som affgangen Johan Rud med flere gode mend hafde loffuett och godsagt for for:ne Hans Speigell dett aar 1594, och dett befindis, at affgangen Hans Speigell selff haffuer forrentet for:ne 2000 daller hoffuettstoell indtil *anno* 1601, dett oc beuisis att Offue Bilde *anno* 1602, som en metforloffuer haffuer erlagt* it aars rentte, oc icke beuißes, at Hans Johanßøn eller hans hustrø och arffuingh Johan Rudtz ahnpartt aff same hoffuettstoell haffuer forrentet, enten for Johan Rudtz dødelig affgang eller siden, eller till huilcken tid de samme hoffuettbreff ind-

friett haffuer, at deraff* kunde erfaris*, huor mange aars rentte der endnu skulle restere. Tilmed same giæld icke at werre angiffuett eller omfordret *anno* 1610, der skiffte stod effter affgangen Johan Rud enten for viße eller vuiße giæld att were indlagt, att de samptlige arff:r der effter* kunde haffue vidst sig att rette. /292r/ Tilmed de Krauffßer allene att kraffues for frue Dorethe Rudtz anpartt, wanseett de icke allene ere hindes arffuinger, men de Kaaßer oc Otte Banner oc at were medarffuinger, huilcke der skiffted stod, wor nocksom vederheffige for deris anpartt, om giælden dend tid haffde bleff:n fordrett och angiffuen. Och fordj de Kraußer icke allene for samme giæld att kunde tiltalis, effter de icke allene ere hendis arffuinger, da sagde wi derpaa saaledis af for rette, att for:ne de Kraußer icke er pligtige eller bør att betalle widere vdj for:ne frue Dorethe Rudtz giæld, ind dennom for deris anpartt kand tilregnis. Och hueß, de Kraußer ydermere end for deris anpartt vdj hoffuetstoell och rentte haffuer vdlagd, det er Knud Gyldenstiern plichtich dennom igien att erlegge, oc derforde holde dennom skadißløß. Och efftersom* Knud Gyldenstiern haffuer for for:ne hoff:ttstoell* oc rentte indmanett de Kraußer allene, huilcken manelße de haffuer maat holdett oc effterkomme, wanseet de haffuer werett offuerbødig deris anpartt saa viitt dennom med rette kunde tilkomme at erlegge, huormed Knud Gyldenstiern dog icke wille nøyes. Da bør Knud Gyldenstiern /292v/ att igien erstade dennom hueß saadan manelße, dennom haffuer kostet, och holde dennom dett skadisløs. Disligeste som for:ne Knud Gyldenstiern haffuer indmanett for:ne de Krauffßer for 1000 daler hoffuettstoell med sin epterstaaendis rentte, som skulle verett affgangen Johan Rudtz giæld, och Knud Gyldenstiern same hoffuettbreff til sig skal haffue indløst. Da effterdj det befindis, at same giæld er Otte Banner paa skiffte tilfalden at betalle effter affgangne Johan Rud, oc for:ne de Krauffßer derimod haffuer bekommett deris fulde lod vdj anden giæld att betalle, da bør for:ne Knud Gyldenstiern at igien giffue de Krauffßer, hueß de vdj saa maade haffuer vdlagt, saauell* som oc erstade dennem deris antuende bekostningh effter Knud Gyldenstierns manelße.

Datum ut supra.